

ΑΝΑΓΚΑΙΑ Η ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η γεωργία μπροστά στην κλιματική αλλαγή

Γράφει
ο Φάνης Γέμτος*

Οι αγρότες της χώρας μας αλλιά και άλλων χωρών έχουν αναλάβει σημαντικά καθήκοντα ως προς την κοινωνία. Εκτός από την παραγωγή τροφίμων και πρώτων υλών για τη βιομηχανία έχουν αναλάβει τη συντήρηση του περιβάλλοντος και του τοπίου αλλιά και τη συντήρηση σημαντικών μη ανανεώσιμων

πόρων όπως το έδαφος και το νερό. Στόχος της αειφορικής ανάπτυξης είναι η διατήρηση αυτών των πόρων για τις επόμενες γενιές μετά την κάλυψη των αναγκών της παρούσας γενιάς. Για τις υπηρεσίες αυτές οι αγρότες λαμβάνουν από το κοινωνικό σύνολο επιδοτήσεις που τους βοηθούν να γίνουν ανταγωνιστικοί και βιώσιμοι και ταυτόχρονα τους αμείβουν για τις υπηρεσίες αυτές που προσφέρουν στην κοινωνία. Οι αγρότες από τη μεριά τους έχουν υποχρέωση να ακολουθήσουν μια σειρά από πρακτικές όπως οι Ορθές Γεωργικές Πρακτικές που εξασφαλίζουν την καλύτερη δυνατή προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Παράλληλα η ΕΕ με σειρά κανονισμών προωθεί μέτρα προστασίας των φυσικών πόρων όπως του νερού (είναι γνωστή η σχετική οδηγία που ορίζει λεκάνες απορροής και υιοθετεί μέτρα ελέγχου των αποθεμάτων νερού και της χρήσης του). Προετοιμάστηκε και οδηγία για την προστασία του εδάφους αλλιά δεν πέρασε μετά από διαφωνίες ορισμένων κρατών μελών. Επίσης η ΕΕ χρησιμοποιεί και διάφορα εργαλεία για να ενισχύσει τέτοιες δράσεις όπως τα προγράμματα νιτρορρύπανσης για μείωση της ρύπανσης των υδάτων (που τόσο κακόπαθαν στη χώρα μας) αλλιά και άλλα προγράμματα όπως προώθησης της γεωργίας συντηρήσεως, δημιουργία φυτικών φρακτών για ανάσχεση της απορροής του νερού και μείωση της διάβρωσης, διατήρηση τοπικών ποικιλιών και φυλών ζώων κλπ. Από όλα αυτά η ελληνική πολιτεία χρησιμοποίησε μόνο τη νιτρορρύπανση που μετέτρεψε σε πρόγραμμα επιδοτήσεων κάτω από το τραπέζι. Ενώ θα μπορούσε να προωθήσει προγράμματα εφαρμογής ακαθλιέργειας για προστασία από απορροή νερού που ρυπαίνει επιφανειακά ύδατα και περιορισμό της διάβρωσης. Ή τη χρήση καλλιεργειών φυτοκάλυψης για περιορισμό των βαθιάς διήθησης των νιτρικών. Η Περιφέρεια της Βενετίας στη γειτονική Ιταλία εφαρμόσε ένα τέτοιο πρόγραμμα με επιδότηση 40€/στρέμμα για τους αγρότες. Και αυτό είναι πρόγραμμα που θα μπορούσε να εφαρμοστεί μελλοντικά καθώς η βελτίωση της οργανικής ουσίας του εδάφους και της δομής των εδαφών μετά τα τέσσερα πρώτα επιδοτούμενα χρόνια εφαρμογής θα συνεχίσει να εφαρμόζεται κάτι που σήμερα δεν ισχύει δυστυχώς για κανένα από τα εφαρμοζόμενα (Νιτρορρύπανση, Βιολογική Γεωργία).

Έχω σε διάφορα σημειώματα τονίσει πόσο σημαντικό είναι για την προτίμηση ελληνικών προϊόντων να πείσουμε τους καταναλωτές όχι μόνο για την καλή ποιότητα των προϊόντων μας αλλά και πόσο σημαντικά ανταποδίδουμε τη προτίμηση των καταναλωτών με υπηρεσίες προς το περιβάλλον και το μέλλον του Πλανήτη. Οι αγρότες πρέπει να πείσουν ότι πραγματικά παράγουν και προσφέρουν στην αγορά ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα και άλλα προϊόντα και πρώτες ύλες για τη βιομηχανία κάτι που δεν ισχύει για τα ανταγωνιστικά προϊόντα τρίτων χωρών. Προγράμματα όπως της εκπαίδευσης των αγροτών στη χρήση αγροχημικών, ο έλεγχος και η πιστοποίηση των ψεκαστικών, η πιστοποίηση των κανόνων παραγωγής εξασφαλίζουν άριστα προϊόντα διατροφής ενώ η ορθή χρήση του νερού και των αγροχημικών, η υιοθέτηση των καλών γεωργικών πρακτικών προστατεύουν το περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό θα ήθελα να αφιερώσω λίγα σημειώματα για την αλληλεπίδραση γεωργίας και κλιματικής αλλαγής. Δηλαδή ποια θα είναι η επίδραση της κλιματικής αλλαγής στη γεωργία αλλά και πώς μπορεί η γεωργία να συμβάλει στον περιορισμό της προκαλούμενης από τον άνθρωπο κλιματικής αλλαγής μέσω της αύξησης των εξαπομπών των αερίων του θερμοκηπίου. Η σκέψη να αναφερθώ σε αυτά τα ζητήματα υπήρχε στο μυαλό μου αλλά το έναυσμα προήλθε από ένα συνέδριο που οργανώνει η τοπική αυτοδιοίκηση της Θεσσαλίας (η Περιφερειακή Ένωση Δήμων – ΠΕΔ) υπό την αιγίδα της Περιφέρειας Θεσσαλίας και άλλων φορών όπως ΤΕΕ κλη με θέμα «ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: Η Αυτοδιοίκηση και η Θεσσαλία μπροστά στην παγκόσμια πρόκληση». Το συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στην Καρδίτσα 9 και 10 Ιουνίου 2017. Στόχος του συνεδρίου είναι η ανάδειξη του φαινομένου και των προβλημάτων που θα δημιουργηθούν καθώς και μεθόδων για να το περιορίσουμε. Θεματικοί άξονες είναι: Γενικά θέματα– Κλιματική Αλλαγή, Αστικό περιβάλλον, Γεωργία, Υδατικοί πόροι, Ενέργεια και Μεταφορές

Οι ενδιαφερόμενοι να συμμετάσχουν είτε να παρουσιάσουν κάποια εργασία τους μπορούν να βρουν πληροφορίες για το συνέδριο στο διαδικτυακό τόπο www.pedthessalias4clima.gr ή να ζητήσουν πληροφορίες στο email: info@pedthessalias4clima.gr.

Θα ήθελα τελειώνοντας να πω ότι οι αγρότες πρέπει να ακολουθήσουν μια επιθετική πολιτική προώθησης πωλήσεων των προϊόντων τους για να επιβιώσουν αντί να διαλέγουν τον εύκολο δρόμο της ατελέσφορης διαμαρτυρίας και να ζητούν από κάποιο τρίτο να τους λύσει τα προβλήματα κόστους παραγωγής και να τους επιδοτεί την παραγωγή τους. Γιατί δυστυχώς όσο θα μειώνεται ο αριθμός τους (και οι ψήφοι τους) τόσο θα μένουν στο περιθώριο της κοινωνίας. Ενώ δημιουργώντας υγιείς εκμεταλλεύσεις θα εξασφαλίσουν το δικό τους και το μέλλον παιδιών τους αλλά και ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας.

Σε επόμενα σημειώματα θα αναφερθώ στο θέμα της κλιματικής αλλαγής από τη σκοπιά της γεωργίας και της προσαρμογής που πρέπει να γίνει στο γεωργικό τομέα από τη μια πλευρά για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα και από την άλλη να αναληφθούν δράσεις που θα μειώσουν όσο γίνεται τις αιτίες που προκαλούν την αλλαγή του κλίματος.

* Ο Φάνης Γέμτος είναι γεωπόνος, ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας